

Analyzing Chazal עיונים בחז"ל

פרשת ויגש גליון 54 'on

דברי התורה לעילוי נשמות החיילים שנפלו
ולעילוי נשמות אלוהי עבדי אריה בן חיים יעובנס
ולעילוי נשמות הרב יוסף בן הרב שמשון פרלמן
ולפאת הפעועים

הרב רועיאל שונברון**פרשת ויגש פרק מ"ד פסוק י"ח****ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך באזני אדני ואל יחר אפך
בעבדך כי כמוך כפרעה**

רש"י נותן מספר הסברים על מה שיהודה אמר ליוסף "כי כמוך כפרעה". ההסבר הראשון הוא שיהודה אמר ליוסף שבשבילו הוא כמו מלך. השפתי חכמים מסביר שיהודה הסביר ליוסף מדוע הוא מתחנן בפניו לשחרר את בנימין למרות שיוסף לא היה מלך, שכן בעיני יהודה יוסף גדול כמו פרעה.

אם ננתח את פירוש שפתי חכמים זה נוכל לשאול את השאלה הבאה. אנו יכולים להניח על בסיס האינטראקציות הקודמות שלהם עם יוסף, במיוחד השלכתו של שמעון לכלא, שליוסף הייתה שליטה מלאה על מה שקרה במצרים. ובוודאי שאם תרצה לשחרר את בנימין תצטרך להתחנן בפניו כי הוא היה השליט האמיתי של מצרים. אם כך, היה ברור הן ליוסף והן ליהודה מדוע יהודה צריך לטעון בפני יוסף, אז מדוע יהודה היה צריך להסביר את מעשיו ליוסף?

התשובה יכולה להיות שאנחנו לא מבינים את הכוח שיש לחנופה להשפיע על אדם. למען האמת יהודה לא היה צריך להסביר ליוסף דבר, שכן ברור היה לכולם מדוע יהודה טוען בפני יוסף. עם זאת, יהודה ניסה להחמיא ליוסף באומרו שהוא רואה בו מלך, והוא עשה זאת בכך שהסביר ליוסף שגם אם באמת אין לו את כל הכוח ויש מעליו מישהו שיכול לעקוף את החלטתו, בעיניו הוא כמו המלך. למרות שיוסף ידע שיהודה יודע שהוא מקבל את ההחלטות הסופיות במצרים, יהודה עדיין הרגיש שבדבריו שהוא רואה את יוסף כמלך למרות שהוא רק שני בפיקוד זה יגרום ליוסף להיות פתוח יותר לבקשתו.

אנחנו יכולים ללמוד מכאן לקח מדהים שהוא הכוח שיש לאדם להשפיע על מישהו כשהוא גורם לו להרגיש טוב עם עצמו, גם אם אותו אדם יודע מבחינה אינטלקטואלית שזה מה שאתה מנסה לעשות. זהו כלי חשוב מאוד אם אנחנו רוצים להשפיע על מישהו שישתנה לטובה. אם נוכל לבנות את האדם הזה על ידי כך שהוא ירגיש טוב עם עצמו, הוא באופן טבעי יהפוך להיות פתוח יותר להקשיב למה שיש לך לומר.

RAV ROYALE SCHONBRUN

פרשת ויגש פרק מ"ד פסוק י"ח

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה

Rashi gives multiple explanations to explain what Yehuda told Yosef when he said, "You are like Pharoh." The first explanation was that Yehuda told Yosef that, "To me... you are like a king." The Sifsei Chachamim explains that Yehuda was explaining to Yosef why he was pleading with him to release Binyamin even though Yosef was not a king. Yehuda told Yosef that he viewed Yosef as great as Pharoh.

We can assume based off the prior interactions with Yosef that the brothers probably viewed him as a king. When the brothers witnessed Yosef throw Shimon into prison, that demonstrated that Yosef had full control over what happened in Egypt. If Yehuda wanted Yosef to release Binyamin, he knew that he'd have to plead with Yosef as if he was the ruler of Egypt. If so, why would Yehuda need to explain to Yosef that he's like Pharoh in the sense that he's like the ruler over Egypt? This is something that Yosef and the brothers already knew!

The answer could be that we do not understand the power of how flattery can impact a person. In truth, Yehuda did not have to explain anything to Yosef. It was obvious to everyone why Yehuda was pleading his case to Yosef. However, Yehuda was trying to flatter Yosef by saying that he viewed him as a king and he did that by explaining to Yosef that even if he wasn't in charge of everything in Egypt, in Yehuda's eyes, he viewed Yosef as if he was the real king. Even though Yosef knew that Yehuda was aware that Yosef was the decision maker in Egypt, Yehuda still felt that by speaking this out, Yosef would be more willing to grant the request of releasing Binyamin.

This teaches us the incredible impact it has when you make someone feel good about himself even though the other person might know your intentions. This is a very important tool if we want to impact someone to change for the better. If we can build that person up by making him feel good about himself, he will naturally become more open to listening to what you have to say.

הרב רועיאל שונברון**פרשת ויגש פרק מ"ד פסוק י"ח**

**ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך באזני אדני ואל יחר אפך
בעבדך כי כמוך כפרעה**

רש"י נותן מספר הסברים על מה שיהודה אמר ליוסף "כי כמוך כפרעה". את ההסבר השני שרש"י מביא מהמדרש שמסביר שיהודה אמר ליוסף שלא כדאי להשאיר את בנימין אצלו כעבד שכן שרה סבתא רבא שלו נלקחה על ידי פרעה בניגוד לרצונה ללילה אחד והקב"ה העניש אותו בצרעת, ובוודאי ה' יעניש אותך (את יוסף) בצרעת על כך שהחזקת את הנכד שלה בניגוד לרצונו.

אם ננתח את פירוש רש"י זה נוכל לשאול את השאלה הבאה. נניח לרגע שמה שקרה לפרעה בגלל שחטף את שרה הועבר במסורת המצרית, כי אם זה לא היה המסורת שלהם למה שיוסף יאמין בכלל למה שהוא אומר. אבל גם אם יוסף ידע את זה, יש הבדל ברור בין שני המצבים, כי אצל שרה היא לא עשתה שום דבר רע ואילו אצל בנימין הוא גנב את כוס המלך. אז זה היה באמת הצדק להפוך את בנימין לעבד, אז למה שיוסף יהיה מושפע מהטיעון הזה?

התשובה היא שהנטייה הטבעית של אדם היא לא לחשוב על דברים ברמה עמוקה, ולכן יהודה הניח שאם יוסף ישמע את הרעיון שהוא עלול להיענש בדיוק כמו פרעה מאה שנים או יותר קודם לכן, הוא לא באמת היה חושב על זה בעומק, והוא היה מושפע מהטיעון.

זה שיעור חשוב מאוד גם עבורנו. אדם בחיי היומיום שלו רואה ושומע דברים רבים מאירועים אקטואליים ורק מההתרחשויות בסביבתו, ופעמים רבות אנו מקבלים את מה שאנו שומעים מבלי לחשוב אפילו אם זה הגיוני ואם זה משהו שהוא ברוח התורה. זה כל כך חשוב שכאשר אנו שומעים משהו, בין אם מדובר בחדשות או משהו על מישהו שאנו מכירים, לפני שאנו מסכמים שזה אמיתי, עלינו באמת לחשוב על זה כדי להבטיח שהבנו באמת את הפרשנות המדויקת.

RAV ROYALE SCHONBRUN**פרשת ויגש פרק מ"ד פסוק י"ח**

**ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך
כי כמוך כפרעה**

Rashi gives multiple explanations to explain what Yehuda told Yosef when he said, "You are like Pharoh." The second explanation that Rashi says is from a Midrash. Rashi explains that Yehuda told Yosef that it was not a good idea to keep Binyamin because Binyamin's great grandmother, Sara, was also held captive by Pharoh and Hashem punished Pharoh with leprosy. If so, Hashem will certainly do the same to you.

This explanation is difficult to understand. There's an obvious difference between the two situations. By Sara, Hashem punished Pharoh because she didn't do anything wrong. However, from Yehuda's point of view, Binyamin stole Yosef's cup so why would Yosef think that Hashem would punish him?

The answer could most people don't think things through on a deep level. Yehuda assumed that if Yosef heard the idea that he might be punished just like Pharoh was about one hundred years earlier, he wouldn't think deeply about the matter and might just be convinced to release Binyamin.

Some people hear things on a daily basis and don't stop to think about if what they heard makes sense according to the Torah's perspective. It's very important that when we hear something, whether it's news or information about someone that we know, we have to stop and think about the topic deeply in terms of what the Torah's point of view would be.

הרב רועיאל שונברון**פרשת ויגש פרק מ"ד פסוק י"ח****ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך באזני אדני ואל יחר אפך
בעבדך כי כמוך כפרעה**

רש"י נותן מספר הסברים על מה שיהודה אמר ליוסף "כי כמוך כפרעה". ההסבר השלישי הוא שבדיוק כמו שאתה מבטיח הבטחות ולא מקיים אותן גם פרעה עושה גזירות ולא מקיים אותן. השפתי חכמים מסביר שהנקודה שיהודה ניסה להעביר היא, שיוסף לא יחשוב שהוא בטוח ויכול לסמוך על פרעה שיגן עליו שכן פרעה הוא לא מי שעומד במילתו. שהרי הוא עבר על חוק שאומר שאסור לעבד להיות מלך, שהוא מינה את יוסף שהיה עבד לשליט.

אם ננתח את פירוש שפתי חכמים זה, נוכל לשאול את השאלה הבאה. אמנם פרעה לא שמר על גזירתו אבל הייתה סיבה להפרה, שהרי זה לטובת מצרים ופרעה שמצרים תנוהל על ידי יוסף. גם כאן, זה בהחלט יהיה לטובתו של פרעה שיוסף יישאר בחיים, אז זה צריך להיות ברור לכל שפרעה בהחלט יגן על יוסף, גם אם בדרך כלל הוא לא היה אדם שמקיים את הבטחותיו?

התשובה יכולה להיות שלא ניתן לסמוך על אדם שאינו ישר באופן עקבי שיעשה את מה שהוא אומר, גם אם הייתם חושבים שזה יהיה בבירור לטובתו לעמוד במילה שלו. הסיבה לכך היא שאדם שהוא לא ישר יכול בקלות רבה להיות לא ישר כלפי עצמו. ומשהו שבעיני מתבונן ישר יהיה בבירור לטובתו, בעיני מתבונן לא ישר זה עלול להיחשב כרע ולא כתועלת.

אנחנו רואים מכאן את החשיבות להיות ישר ולעמוד במילה. אם מישהו לא ישר גם אם הוא אומר, אני תמיד אעשה את הדבר הנכון או שמה שטוב לי, יכול בקלות רבה לראות את מה שנכון כלא נכון, ואת מה שלא נכון כנכון. זה טבעו של אדם שלא תמיד עומד במילה שלו. ואנחנו צריכים לעבוד על עצמנו כדי להתמקד בעמידה במילה שלנו ותמיד להיות כנים כדי שלא בסופו של דבר נבוא לשטות בעצמנו.

RAV ROYALE SCHONBRUN**פרשת ויגש פרק מ"ד פסוק י"ח**

**ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך
כי כמוך כפרעה**

Rashi gives multiple explanations to explain what Yehuda told Yosef when he said, "You are like Pharoh." The third explanation is that Yosef was just like Pharoh in the sense that they both make promises and decrees that they don't keep. The Sifsei Chachamim explains that Yehuda was trying to convince Yosef that he wasn't safe in his position. Yosef thought that Pharoh would protect him, but Yehuda pointed out that just like Pharoh passed a law saying that no servant could be king and still appointed Yosef to be king, he also wouldn't be reliable to save Yosef if Yosef really needed him.

Pharoh didn't keep to his decree because there was a reason for breaking the law. Egypt benefited by appointing Yosef as the king. And now it would certainly be to Pharoh's benefit to keep Yosef alive. If so, Pharoh would certainly protect Yosef even if he normally didn't keep his promises. If so, what was Yehuda trying to convey in this interpretation?

The answer could be that a person who is not consistently honest cannot be trusted to do what they say even if it would be in their benefit to keep their word. This is because a dishonest person can make mistakes and view things that might be benefits as detriments in their life.

We see from here the importance of being honest and keeping our word. A dishonest person might say, "I will always do the right thing." But this won't always be true. This is the nature of a person who doesn't always keep his word. We need to work on ourselves to focus on keeping our word and always try to be honest so that we don't end up coming to fool ourselves.

Analyzing Chazal

A new and innovative program based on the methodology of the Alter of Slabodka with Rabbi Royale Schonbrun

Breathe life and excitement into learning the parsha of the week.

Learn the skills you need to analyze chazal and open up their depth and beauty to you.

Email us at Royaleschonbruncpa@gmail.com to receive our weekly 5-minute Analyzing Chazal podcast and Torah magazine on the weekly parsha.

Coming soon - live interactive shiurim in person or internet based where we breakdown the Chazal together in small groups. Details to follow.

For more information, please call 054-6374321

To listen to previous shiurim scan the QR code

If you want to sponsor an edition of Analyzing Chazal in l'iluy nishmas or in honor of someone, please contact us at 054 637 4321.

אם תרצו לקחת חלק בהפצת עלוני עיונים בחז"ל לעילוי נשמה או לרפואה שלמה, צרו קשר איתנו בטלפון 054-6374321